קיצור שלחן ערוך — אסור העברה והוצאה מרשות לרשות

בִּרְשׁוּת הָרַבִּים וּבְכַרְמְלִית אָסוּר לְטַלְטֵל שׁוּם דָּבָר אַרְבַּע אַמּוֹת, בֵּין לָשֵׂאת אוֹתוֹ בֵּין לְזָרוֹק אוֹתוֹ בֵּין לְהוֹשִׁיט אוֹתוֹ. וּלְטַלְטְלוֹ אֵיזֶה פְּעָמִים פָּחוֹת פָּחוֹת מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, גַּם כֵּן אָסוּר.

אָסוּר לָשֵׂאת אוֹ לִזְרוֹק אוֹ לְהוֹשִׁיט שׁוּם דָּבָר מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְכַרְמְלִית, וְכֵן מֵרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, וְכֵן מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לְכַרְמְלִית אוֹ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים. אֲבָל מְקוֹם פְּטוּר מָתָר לְהוֹצִיא וּלְהַכְנִיס מִמֶּנּוּ לִרְשׁוּת הַיָּחִיד וְלִרְשׁוּת הָרַבִּים וּלְכַרְמְלִית וּמֵהֶם לְתוֹכוֹ, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְטַלְטֵל אֶת הַחֵפֶץ אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית. וּלְפִי שֵׁשׁ הַרְבֵּה חִלּוּקִים מַהֵי רְשׁוּת הָרַבִּים וּמַהֵי כַּרְמְלִית וּמַהֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, (מִלְבַד אֵלּוּ שֶׁכָּתַבְנוּ בַּסִּימָן שֶׁלִּפְנֵי זֶה), לָכֵן בְּעִיר שֶׁאֵינָהּ מְתֻקֶּנֶת בְּעֵרוּבִין, מִי שֶׁאֵינוֹ בָּקִי, צָרִיךְ לְזָהֵר שֶׁלֹּא לְטַלְטֵל שׁוּם חֵפֶץ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא מֻנָּח לְמָקוֹם הֶחָלוּק מִמֶּנּוּ, כִּי אִם בִּמְקוֹמוֹת שֶׁהַהֶתֵּר בָּרוּר לוֹ.

נְטִילַת הַחֵפֶץ מִמָּקוֹם שֶׁהוּא מֻנָּח, נִקְרָא עֲקִירָה, וְהַנָּחַת הַחֵפֶץ נִקְרֵאת הַנָּחָה. וְגַם עֲקִירָה בְּלֹא הַנָּחָה אוֹ הַנָּחָה בְּלֹא עֲקִירָה, אָסוּר לַעֲשׂוֹת. וְלָכֵן אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּתֵּן אֵיזֶה חֵפֶץ לְיָדוֹ שֶׁל נָכְרִי, שֶׁיּוֹצִיאוֹ מֵרְשׁוּת הַיָּחִיד לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְכַרְמְלִית, כִּי הַיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה בָּזֶה אֶת הָעֲקִירָה, אֶלָּא הַנָּכְרִי בְּעַצְמוֹ יִקַּח אֶת הַחֵפֶץ. וְכֵן כְּשֶׁמֵּבִיא הַנָּכְרִי אֵיזֶה חֵפֶץ, לֹא יְקַבְּלוּהוּ הַיִּשְׂרָאֵל מִיָּדוֹ, כִּי בָּזֶה עוֹשֶׂה הַיִּשְׂרָאֵל אֶת הַהַנָּחָה, אֶלָּא הַנָּכְרִי בְּעַצְמוֹ יַנִּיחַ אֶת הַחֵפֶץ. וּצְרִיכִין לְזָהֵר בָּזֶה בְּתִינוֹק שֶׁהָעֲרִלִית נוֹשֵׂאת אוֹתוֹ לְבֵית הַכְּנֶסֶת לָמוּל שֶׁתִּקַּח בְּעַצְמָהּ אֶת הַתִּינוֹק בַּבַּיִת, וּבְבֹאָהּ אֶל הֶחָצֵר אוֹ עֶזְרַת בֵּית הַכְּנֶסֶת וְתִקָּחֵהוּ יִשְׂרָאֵלִית (ש"ז שכ"ה שמ"ו שמ"ז שמ"ט).

חָצֵר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ פִּרְצָה, אִם נִשְׁאַר מִן הַמְּחִצָּה בְּצַד אֶחָד רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַקַּרְקַע, אוֹ שֶׁנִּשְׁאַר מִשְּׁנֵי צִדֵּי הַמְּחִצָּה בְּכָל צַד רֹחַב טֶפַח בְּגֹבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַקַּרְקַע, אֲזַי אִם אֵין בַּפִּרְצָה יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת, אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם תִּקּוּן, כִּי הַפִּרְצָה הַזֹּאת נֶחְשֶׁבֶת כְּמוֹ פֶּתַח. אֲבָל אִם הַפִּרְצָה יְתֵרָה מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת, וְכֵן אִם לֹא נִשְׁאַר מִן הַמְּחִצָּה מִצַּד אֶחָד רֹחַב אַרְבָּעָה טְפָחִים אוֹ מִשְּׁנֵי הַצְּדָדִים מִכָּל צַד רֹחַב טֶפַח, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם נִפְרַץ בְּמִלּוֹאוֹ, דְּהַיְנוּ שֶׁאֵין שׁוּם מְחִצָּה בְּצַד אֶחָד כָּזֶה |_|, אֲזַי אֲפִלּוּ אִם אֵין בַּפִּרְצָה רַק שִׁלְשָׁה טְפָחִים, אֲסוּרִין לְטַלְטֵל בֶּחָצֵר זֶה עַד שֶׁיְּתַקְּנוּ אוֹתָהּ שָׁם, (וְהַתִּקּוּן הַמְּבֹחָר הוּא) בְּצוּרַת הַפֶּתַח. (וְאִם דָּרִים שָׁם שְׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים אוֹ יוֹתֵר, צְרִיכִין עוֹד לַעֲשׂוֹת עֵרוּבֵי חֲצֵרוֹת, וְיבֹאַר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בְּסִימָן צ"ד).

זֶה שֶׁאָמַרְנוּ דְּאִם אֵין בַּפִּרְצָה שֶׁבֶּחָצֵר יוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת נֶחְשֶׁבֶת כְּמוֹ פֶּתַח וְאֵינוֹ צָרִיךְ תִּקּוּן, זֶהוּ רַק בְּפִרְצָה אַחַת. אֲבָל בִּשְׁתַּיִם אוֹ יוֹתֵר, צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא הָעוֹמֵד הַנִּשְׁאָר עַל כָּל פָּנִים כְּמוֹ הַפָּרוּץ. אֲבָל אִם הָיָה הַפָּרוּץ מְרֻבֶּה עַל הָעוֹמֵד, כָּל שֶׁהַפִּרְצָה יְתֵרָה מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים, צְרִיכָה תִּקּוּן.

מַהוּ צוּרַת הַפֶּתַח. נוֹעֵץ קָנֶה מִכָּאן וְקָנֶה מִכָּאן, כָּל אֶחָד לֹא פָּחוֹת מִגֹּבַהּ עֲשָׂרָה טְפָחִים. וְנוֹתֵן עֲלֵיהֶם קָנֶה אוֹ חוּט. וְצָרִיךְ שֶׁיִּהְיֶה הַקָּנֶה אוֹ הַחוּט דָּוְקָא עַל רָאשֵׁיהֶן וְלֹא מִן הַצְּדָדִין. וְאִם תָּחַב מַסְמְרוֹת בְּרָאשֵׁי הַקָּנִים וְכָרַךְ הַחוּט עֲלֵיהֶם, שָׁפִיר דָּמִי, (פְּרִי מִגְדִּים מִשְׁבְּצוֹת סִימָן שס"ג סָעִיף קָטָן י"ט). וְצָרִיךְ שֶׁכָּל קָנֶה לֹא יְהֵא רָחוֹק מִן הַמְּחִצָּה שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, וְגַם לֹא יְהֵא גָּבוֹהַּ מִן הַקַּרְקַע שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, (עַיֵּן שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה סִימָן

שס"ג) וּבְשָׁעַת הַדְּחָק שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת צוּרַת הַפֶּתַח רַק בְּעִנְיָן שֶׁהַקָּנִים יִהְיוּ רְחוֹקִים מִן הַכְּתָלִים שְׁלֹשָׁה טְפָחִים יֵשׁ לְהָקֵל (תְּשׁוּבוֹת רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר סִימָן י"ח, עַיֵּן שָׁם) (שסב שסג).

חָצֵר אוֹ בַּיִת שֶׁפְּתוּחִים לְתוֹךְ הָרְחוֹב, וְהַדֶּלֶת נִפְתַּחַת לְפָנִים, וְהַמְּזוּזוֹת עִם הַמַּשְׁקוֹף שָׁעַל גַּבֵּיהֶם, וְהָאַסְקֻפָּה שֶׁבְּתַחְתִּית הֵן לְצַד הָרְחוֹב, הִנֵּה הַמָּקוֹם הַזֶּה לִפְעָמִים הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד, וְלִפְעָמִים הוּא כַּרְמְלִית. וּלְפִי שֶׁאֵין הַכֹּל בְּקִיאִין בָּזֶה, לָכֵן מְטִילִין עָלָיו מִסָּפֵק חֹמֶר רְשׁוּת הַיָּחִיד וְחֹמֶר כַּרְמְלִית, אָסוּר לְהוֹצִיא מִשָּׁם לְהָרְחוֹב שֶׁהוּא רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ כַּרְמְלִית, וְלֹא מִן הָרְחוֹב לְשָׁם, כִּי שָׁמָּא הוּא רְשׁוּת הַיָּחִיד. וְכֵן אָסוּר לְהוֹצִיא מִן הַבַּיִת אוֹ מִן הֶחָצֵר לְשָׁם, וְלֹא מִשָּׁם לְתוֹכָם, כִּי שָׁמָּא הוּא כַּרְמְלִית. וְלָכֵן אִם הַפֶּתַח נָעוּל וּצְרִיכִין לְפָתְחוֹ, צְרִיכִין לְזָהֵר שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי יַכְנִיס אֶת הַמַּפְתֵּחַ בְּתוֹךְ הַמַּנְעוּל, וּלְאַחַר שֶׁיִּפְתְּחוּ אֶת הַמַּנְעוּל, טָרֶם יִפְתַּח יִשְׂרָאֵל אֶת הַדֶּלֶת, יָסִיר הָאֵינוֹ יְהוּדִי אֶת הַמַּפְתֵּחַ, כִּי אִם יִפְתַּח יִשְׂרָאֵל אֶת הַדֶּלֶת בְּעוֹד שֶׁהַמַּפְתֵּחַ תּוֹךְ הַמַּנְעוּל, הֲרֵי הִכְנִיס אֶת הַמַּפְתֵּחַ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד.

בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת יֵשׁ בָּתִּים אֲשֶׁר הַגַּג נִמְשָׁךְ מִן כֹּתֶל הַבַּיִת לְתוֹךְ הָרְחוֹב וְנִסְמָךְ שָׁם עַל עַמּוּדִים, אָסוּר לְהוֹצִיא מִן הַבַּיִת לְשָׁם אוֹ לְהַכְנִיס מִשָּׁם לַבָּיִת. וְכֵן אָסוּר לְטַלְטֵל שָׁם אַרְבַּע אַמּוֹת, מִשּׁוּם דִּדִינוֹ כְּמוֹ הָרְחוֹב, רְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ כַּרְמְלִית. וְאַף שֶׁהַגַּג נָתוּן עַל הָעַמּוּדִים, דַּהֲוֵי צוּרַת הַפֶּתַח דִּדִינָהּ כִּמְחִצָּה, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי מִן הַצְּדָדִים אֵין מְחִצָּה, וְלָכֵן צָרִיךְ לְהַעֲמִיד מִקְצָה מִזֶּה קָנֶה אֶחָד אֵצֶל הַכֹּתֶל שֶׁל הַבַּיִת נֶגֶד הָעַמּוּד שֶׁהַגַּג עָלָיו, שֶׁיְּהֵא גַּם כָּאן צוּרַת הַפֶּתַח, וְכֵן מִן מִקְצָה הַשֵּׁנִי. וְאִם כַּמָּה בָּתִּים סְמוּכִים זֶה אֵצֶל זֶה, בְּעִנְיָן זֶה, דַּי לָהֶם שֶׁיַּעֲשׂוּ כֵּן בְּקָצֶה הַבַּיִת אֲשֶׁר מִקְצָה מִזֶּה, וּבְקָצֶה הַבַּיִת אֲשֶׁר מִקְצָה מִזֶּה, וְיַעֲשׂוּ עֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת (מ"ו).

מֻתָּר לִתֵּן לִפְנֵי אֵינוֹ יְהוּדִי מְזוֹנוֹת בֶּחָצֵר אוֹ בַּבַּיִת, אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיּוֹצִיאֵם לַחוּץ, רַק שֶׁלֹּא יִתְּנֵם לְתוֹךְ יָדוֹ, דְּאִם כֵּן, הוּא עוֹשֶׂה אֶת הָעֲקִירָה. וְדַוְקָא כְּשֶׁיֵּשׁ לְהָאֵינוֹ יְהוּדִי רְשׁוּת לְאָכְלָם שָׁם אִם יִרְצֶה. אֲבָל אִם אֵין לוֹ רְשׁוּת לְאָכְלָם שָׁם אוֹ שֶׁהֵם מְזוֹנוֹת מְרֻבִּים, שֶׁאִי אֶפְשָׁר שֶׁיֹּאכְלֵם שָׁם, וְכֵן שֶׁאָר חֲפָצִים שֶׁנִּכְּר הַדָּבָר שֶׁיּוֹצִיאֵם לַחוּץ, אָסוּר, מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּנוֹתֵן לוֹ עַל מְנָת לְהוֹצִיא.

הָאִשָּׁה מְדַדָּה אֶת בְּנָהּ אַפְלוּ בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא תְּגָרְרֵהוּ, אֶלָּא יְהֵא מַגְבִּיהַּ רַגְלוֹ הָאַחַת וְנִיחַ הַשְּׁנִיָּה עַל הָאָרֶץ וְיִשָּׁעֵן עָלֶיהָ עַד שֶׁיַּחֲזוֹר וְיָנִיחַ רַגְלוֹ שֶׁהִגְבִּיהַּ, שֶׁנִּמְצָא לְעוֹלָם הוּא נִשָּׁעָן עַל רַגְלוֹ הָאֶחָת. אֲבָל כְּשֶׁהִיא גּוֹרֶרֶת שְׁתֵּי רַגְלָיו הֲרֵי זֶה כְּנוֹשֵׂאתוֹ וְאָסוּר אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית. וְלָשֵׂאת אוֹתוֹ מַמָּשׁ אֲפִלּוּ אִם הוּא גָּדוֹל כָּל כָּךְ שֶׁיָּכוֹל לֵילֵךְ בְּרַגְלָיו לְבַדּוֹ, אָסוּר אֲפִלּוּ בְּכַרְמְלִית, שֶׁלֹּא אָמְרוּ הַחַי נוֹשֵׂא אֶת עַצְמוֹ אֶלָּא לְפָטוֹר מֵחַטָּאת. אֲבָל עַל כָּל פָּנִים שְׁבוּת אִכָּא, וּבְכַרְמְלִית הִיא שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, וּצְרִיכִין לְהַזְהִיר לָרַבִּים, שֶׁטּוֹעִין בָּזֶה (שָׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁל הַתַּנָּיָא סִימָן שח סָעִיף פא. וְעַיֵּן תְּשׁוּבַת ר' עֲקִיבָא אֵיגֶר סִימָן כח).

אַמַּת הַמַּיִם הָעוֹבֶרֶת בְּתוֹךְ הֶחָצֵר, אָסוּר לְמַלֹּאת מַיִם מִמֶּנָּהּ. (וּבְשָׁלְחָן עָרוּךְ סִימָן שנ"ו מְבֹאָר אֵיךְ יְתַקְּנָהּ).

לֹא יַעֲמֹד אָדָם בִּרְשׁוּת הַיָּחִיד וְיַשְׁתִּין אוֹ יָרֹק לִרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ לְכַרְמְלִית, וְכֵן מֵרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הַיָּחִיד, וְכֵן מֵרְשׁוּת הָרַבִּים לְכַרְמְלִית, אוֹ מִכַּרְמְלִית לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וְכֵן לֹא יֵלֵךְ אַרְבַּע אַמּוֹת בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אוֹ בְּכַרְמְלִית אוֹ מֵרְשׁוּת לִרְשׁוּת וְרָקוֹ בְּפִיו, אִם כְּבָר תְּלָשׁוֹ בְּפִיו מִמָּקוֹם לְמָקוֹם (ש"נ).

מֻתָּר לִשְׁפּוֹךְ שׁוֹפְכִין בֶּחָצֵר שֶׁיֵּשׁ בָּהּ אַרְבַּע אַמּוֹת עַל אַרְבַּע אַמּוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁיּוֹצְאִין לִרְשׁוּת הָרַבִּים (שנ"ז).